

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár B-hluti

Fundur með landeigendum

Ingibjörg Marta Bjarnadóttir
ingibjorgb@umhverfisstofnun.is

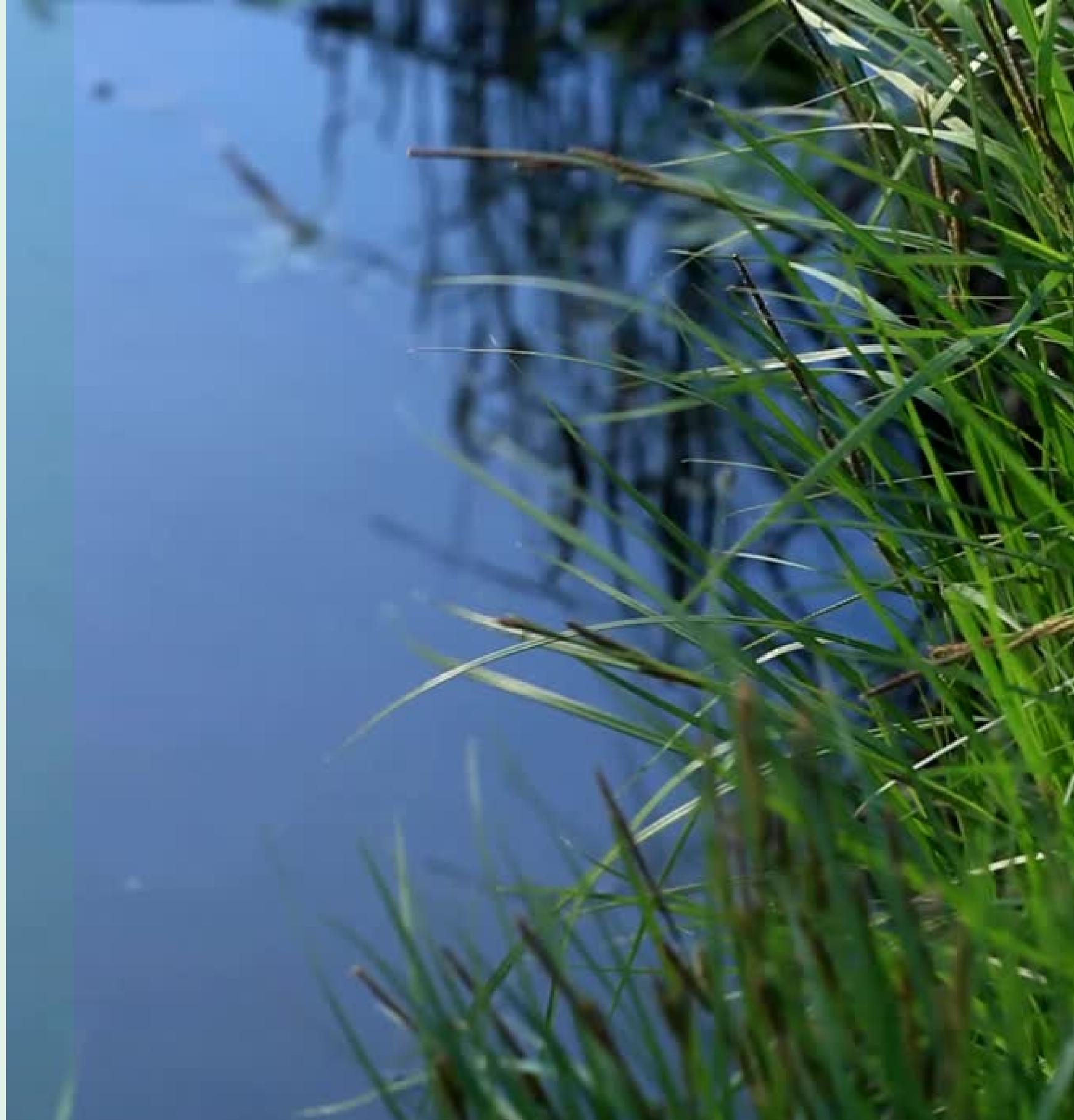
Efni

- Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár
- Vert að hafa í huga
- Ferill framkvæmdaáætlunar
- Tillaga Ní til framkvæmdaáætlunar
- Kynningaferli
- Réttaráhrif svæða á framkvæmdaáætlun
- Hvað þýðir þetta ??
- Oddauppsprettur og Lambeyrarkvísl
- Næstu skref

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár

- A-hluti: Friðlýst og friðuð svæði
- **B-hluti: Framkvæmdaáætlun til næstu fimm ára, þ.e. skrá yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlýsingu eða friðun á næstu fimm árum.**
- C- hluti: Skrá yfir aðrar náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða.

Um val minja á náttúruminjaskrá er fjallað í 35. gr. náttúruverndarlaga (VI. kafli laganna)

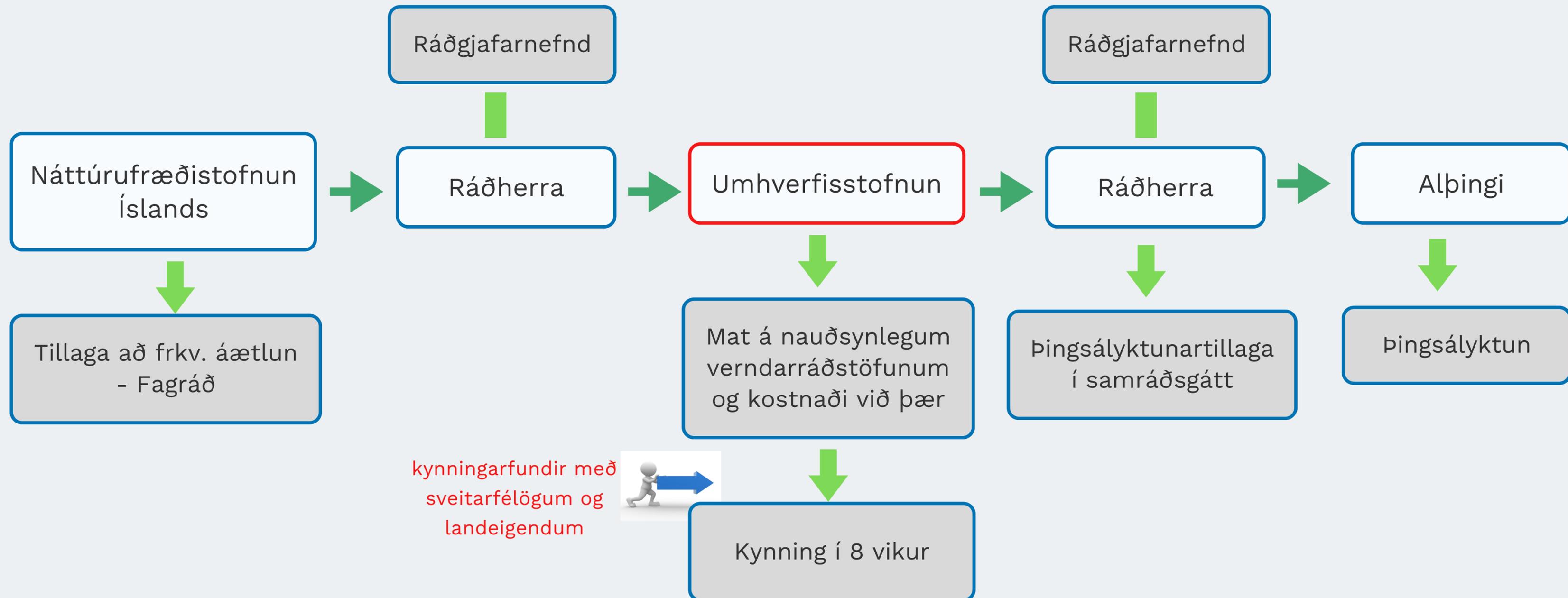

Vert að hafa í huga

- **Ekki eignarnám**
- Ekki verið að hindra né takmarka núverandi nýtingu
- Ekki stefna um uppbyggingu nýrra ferðamannastaða
- Ekki er verið að vinna friðlýsingu
- Náttúruvernd - forgangsröðun

Kynningin og glærur verða birt á heimasíðu Umhverfisstofnunar www.ust.is

FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR

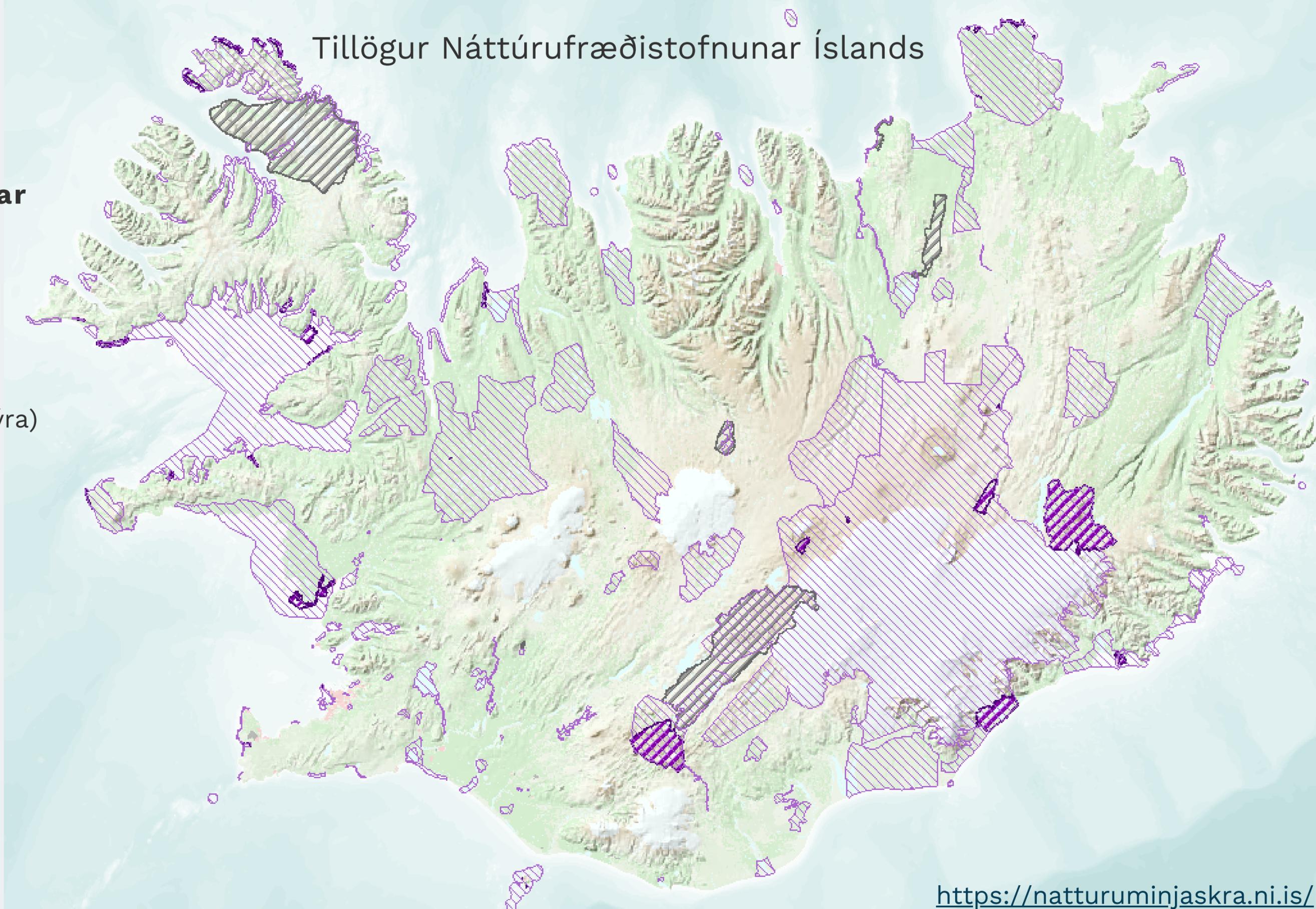

Tillögur Náttúrufræðistofnunar Íslands

Áherslur Náttúrufræðistofnunar

- Byggja upp net verndarsvæða
- Vistgerðir (tegund samfélags plantna og dýra)
- Mikilvæg fuglasvæði
- Jarðminjar

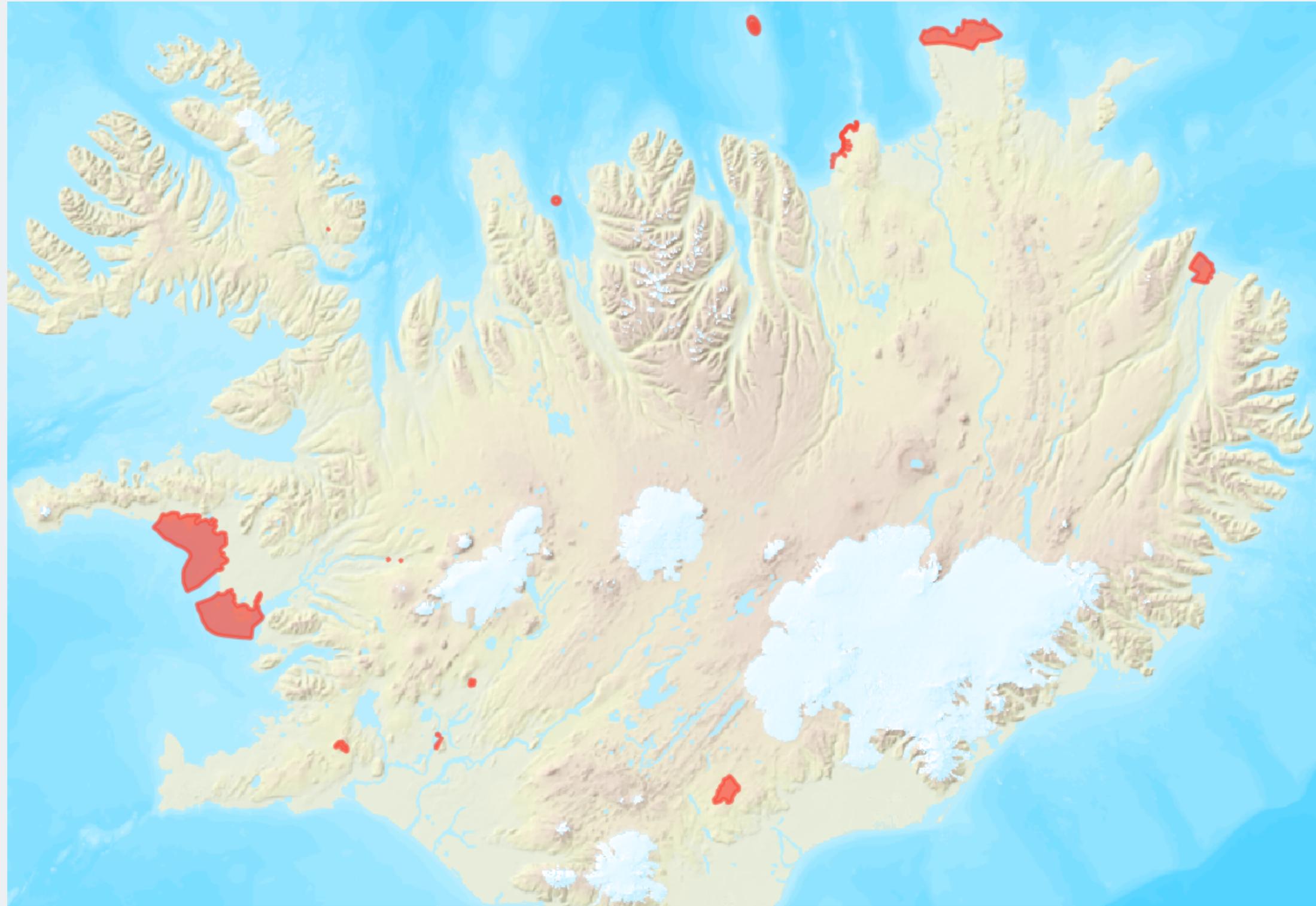
Áhersla Umhverfisstofnunar

- Svæði með vistgerðum með hátt verndargildi og **slæma** eða **ófullnægjandi** verndarstöðu.
  - Votlendissvæði
  - Jarðhitasvæði
  - Lindasvæði
  - Steingervingasvæði
- Búsvæði tegunda á **válista**, einkum fuglategunda.
- **Lykilsvæði** fyrir líffræðilega fjölbreytni.
Dýrmætustu svæðin.

Svæði sem unnið er með*

1. Almennigur (við Geysi)
2. Drangey
3. Goðdalur
4. Grímsey
5. Hengladalir
6. Húsey og Eyjasel
7. Höfðaflatar
8. Lauffellsmýrar
9. Norður-Melrakkaslétta
10. Norður-Mýrar
11. Álftanes-Álftárós-Langárós
12. Oddauppsprettur-Lambeyrarkvíslar
13. Reykjanes-Þorlákshver
14. Tjörnes

*Fyrirvari um afmörkun svæða

Hvers vegna?

Nauðsynleg aðgerð til að tryggja líffræðilegra fjölbreytni á Íslandi til framtíðar.

Vernda þarf verðmætustu og viðkvæmustu búsvæði tegunda og vistgerða sem standa höllum fæti.

Eykur viðnámsþrótt gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

Kjarnaþáttur í að ná fram alþjóðamarkmiðum um verndun líffræðilegrar fjölbreytni.

ALÞJÓÐLEGAR SKULDBINDINGAR

Verndun villtra
dýra og plantna

CONVENTION ON WETLANDS
(Ramsar, Iran, 1971)
Verndun votlendis

Heimsmarkmið Sameinuðu
þjóðanna

**OSPAR
COMMISSION**

Verndun lífríkis í
N-Atlantshafi

Convention on
Biological Diversity

Styður markmið
loftslagssamningsins/ aðgerðaáætlun
ríkisstjórnar í loftslagsmálum

2020 UN BIODIVERSITY CONFERENCE
COP 15 - CP/MOP10-NP/MOP4
Ecological Civilization-Building a Shared Future for All Life on Earth
KUNMING - MONTREAL

Stuðlar að
lykilmarkmiði um vernd
30% á landi og 30% í
hafi.

Kynningarferli tillögu að framkvæmdaáætlun

Umhverfisstofnun ber að send tillöguna til umsagnar til:

Aðila sem eiga sérstakra hagsmuna að gæta, þ.e. landeigendur og rétthafar lands

- Sveitarstjórna
- Náttúruverndarnefnda sveitarfélaga
- Náttúrustofa
- Annarra opinberra aðila
- Hagsmunasamtaka eftir því sem ástæða þykir til

Birt í Lögbirtingarblaði, heimasíðu Umhverfisstofnunar, fjölmiðlum og víðar. Opnir kynningarfundir á kynningartíma.

Hvað þýðir að svæði fari á framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár?

Aðgæsluskylda

Forðast rask

Leyfisskylda

Vegna framkvæmda sem fela í sér rask.

Umsagnarskylda

Hlutverk sveitarfélags vegna umsókna um framkvæmdaleyfi

Bann við framkvæmdum

Ráðherra er heimilt að setja á tímabundið bann (3 mán) við framkvæmdum eða nýtingu sem geta skaðað verndargildið.

Heimilt að lengja með sérstakri ákvörðun, en ekki lengur en í 1 ár.

Samræming við skipulagsáætlanir

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár, B-hluti, er bindandi við gerð skipulagsáætlana.

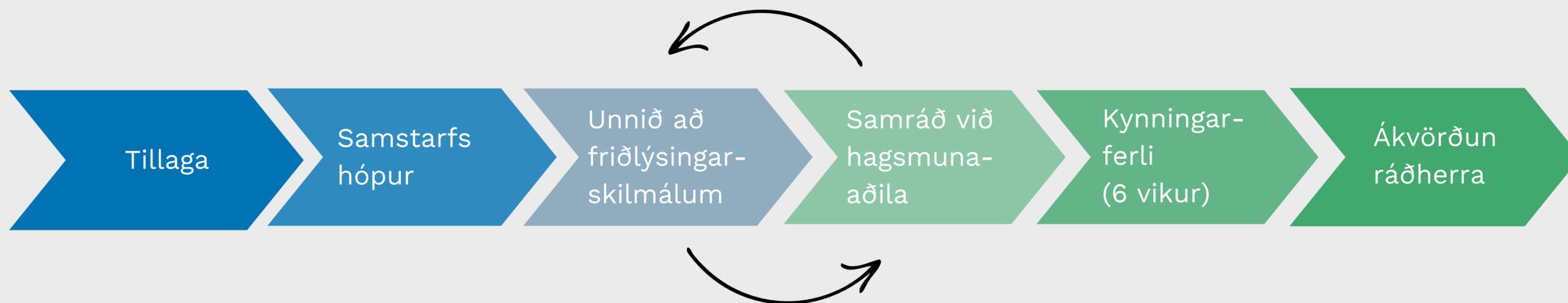
Forkaupsréttur ríkisins

Þýðing fyrir landeigendur?

- **Eignaréttur helst óbreyttur**
- Hefðbundnar nytjar haldast óbreyttar
- Aðgæsluskylda
- Forðast rask
- Leyfisskylda til sveitarfélags vegna framkvæmda sem fela í sér rask
- Svæðið er á fimm ára áætlun Alþingis um friðlýsingu eða friðun

Friðlýsingarferlið

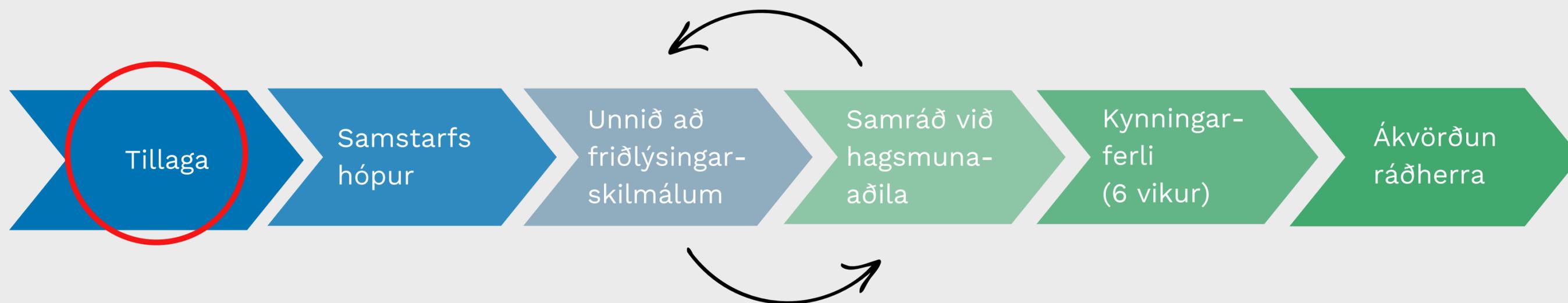
Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar, þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/nattura/fridlysingar/>

Friðlýsingarferlið

Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar, þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/nattura/fridlysingar/>

©Audlindin.is

Oddauppsprettur
©Anna Sveinsdóttir

Lambeyrakvísl - Oddauppsprettur

Tilnefnt vegna vistgerðar:

- Kaldra linda

Um vistgerðina:

- Grunnvatnsmarfló (einlend tegund)
- Sérstæðan erfðafræðilega afmarkaða stofna dvergbleikju
- Verndarstaða: ófullnægjandi
- Verndargildi: Mjög hátt
- Á lista Bernarsamningsins

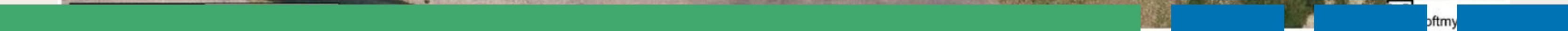

Vinnukort

Húsafellsskógur

Hvítá

0 50 100 m

Vinnukort

Skógarhraun

Lambeyrarkvíslar

Hvítá

0 75 150 m

Mögulegar verndarráðstafanir

1. Friðlýsing sem friðland

- Áhersla á vernd lífríkis
- Dæmi: Herðubreiðarfriðlands og friðlands í Hvannalindum

2. Friðun vistgerða og tegunda

- Áhersla á vernd vistgerða og tegunda
- Dæmi: Friðun æðplantna, mosa og flétta.

Lambeyrarkvísl
©Ólafur P. Jónsson

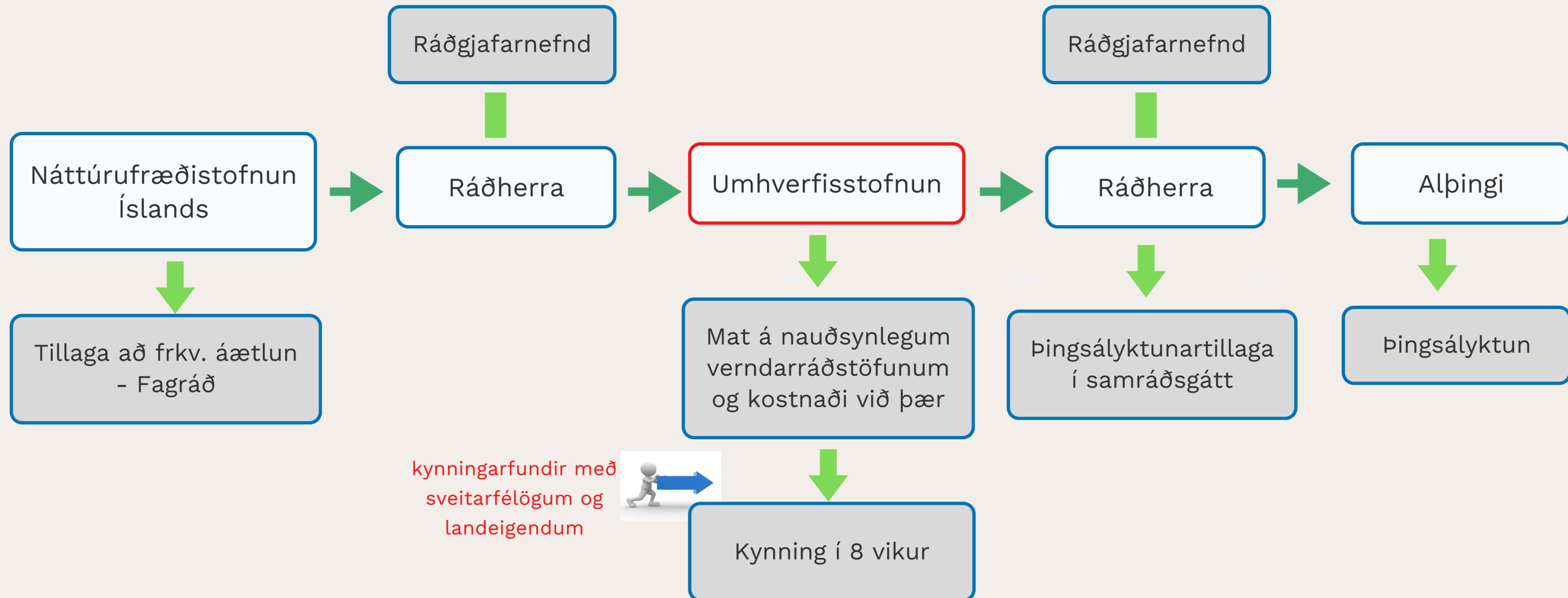

Oddauppsprettur
©Anna Sveinsdóttir

Mögulegar takmarkanir/innviðir

Mögulega hófleg stýring, s.s. með fræðsluskilti og styrkingu göngustíga til að fyrirbyggja traðk.

FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR

Takk fyrir

ingibjorgb@umhverfisstofnun.is

ust@ust.is

S. 591-2000